

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv

Til samtlige departementer og
Statsministerens kontor

Nr.
R-2/01

Vår ref
01/564 C TT/ISa

Dato
01.02.2001

MERVERDIAVGIFTSREFORMEN 2001 - KOMPENSASJON TIL STATLIG FORVALTNING

1. BEREGNING AV MERUTGIFTER FOR STATSFORVALTNINGEN SOM FØLGE AV MERVERDIAVGIFTER PÅ TJENESTER

1.1 Generelt

Regjeringen fremmet høsten 2000 Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) Merverdiavgiftsreformen 2001 som ble behandlet i Stortinget i forbindelse med budsjettet for 2001. Det ble vedtatt i Stortinget at det med virkning fra 1. juli 2001 blir innført generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester. Det er imidlertid gjort unntak for enkelte tjenester.

Basert på beregninger som Finansdepartementet har fått gjennomført, er merkostnadene på årsbasis for offentlig forvaltning som følge av reformen, anslått til å være i størrelsesorden 700 mill. kroner. Statsforvaltningen er anslått å få om lag 420 mill. kroner i økte kostnader, mens kostnadene i kommuneforvaltningen forventes å øke med om lag 280 mill. kroner. Som følge av at merverdiavgiftsreformen først trer i kraft 1. juli 2001, er behovet for kompensasjon for 2001-budsjettet halvparten av disse beløpene. I forbindelse med budsjettbehandlingen i Stortinget ble kommuneforvaltningen kompensert med 140 mill. kroner i 2001 gjennom økning i rammetilskuddet. Det er for inneværende år avsatt 210 mill. kroner på kapittel 2309 Tilfeldige utgifter for å kompensere statlige etater for økte drifts- og investeringsutgifter.

Regjeringen vil i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett 2001 fremme et forslag for Stortinget om fordelingen av statsforvaltningens kompensasjon på 210 mill. kroner. Finansdepartementet gir i dette rundskrivet retningslinjer for beregning av merutgifter for statlig forvaltning som følge av merverdiavgiftsreformen 2001. Fristen for innsending av nødvendig materiale til Finansdepartementet er satt til 16. mars 2001.

1.2 Beregningsgrunnlaget

Ved beregningen av merkostnadene som følge av utvidet merverdiavgiftsgrunnlag skal driftsutgiftene (postene 1-29, unntatt post 24) legges til grunn. Statens forretningsdrift (post 24) skal holdes utenfor. I tillegg skal investeringer (post 30-49) legges til grunn i beregningsgrunnlaget. Investeringer i statlig forretningsdrift er imidlertid også holdt utenom.

I tillegg skal merkostnadene til Rikshospitalet, Det norske Radiumhospital og universitetene inkluderes i beregningsgrunnlaget. Andre poster som omfatter overføring til andre statsregnskap, overføring til kommunesektoren, overføring til private og lånetransaksjoner skal imidlertid ikke tas med i beregningsgrunnlaget.

Det vil med enkelte unntak bli innført generell merverdiavgiftsplikt på omsetning av tjenester i henhold til Stortingets lovvedtak i desember. Omsetning av tjenester som eksplisitt ikke unntas vil dermed bli merverdiavgiftspliktige. For ordens skyld vil vi peke på at tjenester som ikke omsettes, dvs. ytes mot vederlag, uansett ikke vil bli belastet med merverdiavgift. Eksempelvis vil økonomisk støtte til forskning som ikke anses som omsetning mot vederlag ikke bli avgiftspliktig. Dette medfører at for eksempel forskning som kanaliseres gjennom Norges forskningsråd ikke vil bli avgiftspliktig.

Samtidig vil de virksomheter som omsetter de tjenestene som kommer inn under merverdiavgiftsområdet oppnå fradrag for merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. Virksomhetene vil derfor få en kostnadsbesparelse ved å bli merverdiavgiftspliktige. Det vil imidlertid samtidig bli beregnet merverdiavgift av omsetningen av disse tjenestene. Med en sats på 24 pst., som er gjeldende sats fra 1.1.2001, vil dermed kostnadsøkningen bli mindre enn 24 pst. For enkelte tjenester kan prisøkningen bli større enn for andre, avhengig av størrelsen på inngående merverdiavgift. For enkelte arbeidsintensive tjenester hvor merverdiavgiftspliktige anskaffelser utgjør lave beløp, vil prisøkningen kunne bli om lag 20 pst. I gjennomsnitt kan kostnadsøkningen bli mellom 15 og 20 pst. Det legges til grunn full overveltning av kostnadene i prisene på de fleste tjenester slik at det antas at prisene kan øke tilsvarende.

For følgende tjenester som blir merverdiavgiftspliktige legges det til grunn en prisøkning på 20 pst:

- Konsulent- og rådgivningstjenester
- Juridisk og økonomisk tjenesteyting
- Forskningstjenester
- Posttjenester (porto)
- Formidlingstjenester og arbeidsutleie
- Vikartjenester
- Kjøreopplæring
- Inkasso og kredittopplysningsvirksomhet
- Vakt- og sikkerhetstjenester
- EDB-tjenester
- Takseringstjenester.

For følgende tjenester som blir merverdiavgiftspliktige legges det til grunn en prisøkning på 15 pst:

- Kringkastingstjenester unntatt (NRK-lisensen)
- Utleie av fast eiendom til parkering

- Utleie av plass for reklame
- Virksomhet drevet av helsestudio, solstudio og slankeinstitutter.

Følgende tjenester unntas merverdiavgiftsplikt

- Helsetjenester og sosiale tjenester
- Undervisning (unntatt kjøreskoler)
- Kultur og underholdning (unntatt betal-TV)
- Finansielle tjenester
- Utleie av fast eiendom og omsetning av rettigheter til fast eiendom (overnatting)
- Persontransport
- Fornøyelsesparker og alpinanlegg
- Lotterier
- Foreningskontingenter
- Idrettsarrangementer
- Tjenester som ledd i offentlig myndighetsutøvelse
- Begravelsestjenester.

Enkelte tjenester er merverdiavgiftspliktige allerede i dag, jf. merverdiavgiftsloven § 13. Dette gjelder:

- tjenester som gjelder fast eiendom, for eksempel håndverkstjenester, vedlikehold og reparasjon
- utleie av varer mv.
- transport og oppbevaring av varer
- overdragelse av patenter mv.
- maskinskriving, kopiering og lignende
- telekommunikasjon
- reklame, markedsføring og annonsevirkosomhet
- prosjektering, tegning, konstruksjon og annen teknisk bistand for arbeid på varer og bygg og anlegg
- formgivning og forslag til innredning og utforming av bygg og anlegg
- servering i hoteller og bevertningssteder og utleie av selskapslokaler for servering.

Et bredere momsgrunnlag innebærer av fradragsretten øker for inngående merverdiavgift for næringsdrivende som omsetter varer og tjenester som i dag er merverdiavgiftspliktige. Dette skyldes at deler av kumulasjonen i dagens system fjernes. Dette gir kostnadsbesparelser for næringsdrivende som er innenfor momssystemet i dag. Det er grunn til å anta at denne kostnadsbesparelsen kan slå ut i prisene på dagens momspliktige varer og tjenester, slik at prisen på disse kan gå noe ned. Tjenester som fortsatt er unntatt fra merverdiavgiftsplikten vil derimot få en kostnadsøkning. Hvis det antas full overveltning i prisene, kan prisene på varer og tjenester som ikke er omfattet av momsutvidelsen reduseres med 0,5 pst. i gjennomsnitt. For anskaffelser av varer og tjenester som er momsbelagt i dag, eller tjenester som fortsatt blir unntatt fra moms, legges det mao. til grunn en kostnadsreduksjon på 0,5 pst.

For en nærmere omtale vises det til Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) Merverdiavgiftsreformen 2001 og Innst.O.nr.24 (2000-2001) Innstilling fra finanskomiteen om lov om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) mv.

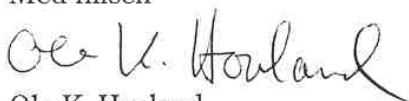
1.3 Beregning av utgiftsøkningen

Siden offentlig forvaltning som regel ikke har fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser, vil merverdiavgift på flere tjenester belaste statlig og kommunal forvaltning på samme måte som ordinære forbrukere.

Fra 1.1.2001 økte den generelle momssatsen fra 23 til 24 pst. Det er forutsatt at merutgiftene for statlig forvaltning ikke skal kompenseres som følge av denne økningen i den generelle satsen.

For at Finansdepartementet skal kunne foreta fordelingen av merkostnadene ved utvidet momsgrunnlag, ber vi om at departementenes kjøp av ulike tjenester spesifiseres. Tabellen i vedlegg 1 skal fylles ut med forventet merkostnad på årsbasis. Kompensasjonen for 2001 vil ta utgangspunkt i at reformen gjennomføres fra 1.7.2001. Det fylles ut et skjema for hvert kapittel og post, også drift- og investeringsposter som ikke skal kompenseres for økt merverdiavgiftssats. Beløpene spesifiseres i tusen kroner. Fristen for innsending av skjemaene til Finansdepartementet er 16. mars 2001.

Med hilsen

Ole K. Hovland
ekspedisjonssjef

Pål Ulla
avdelingsdirektør

Vedlegg 1:

Kap: _____ **Post:** _____ **Betegnelse:** _____

Beløpene spesifiseres i 1000 kroner

Tjenestekjøp 2001	Beregnings- grunnlag	Merkostnad
Oppdragsforskning ¹⁾		
Konsulentvirksomhet og advokattjenester ²⁾		
Porto		
Andre tjenester som blir momsplichtige (spesifiseres eventuelt under)		
Varer og tjenestekjøp som allerede er momsplichtige eller som fortsatt blir unntatt		

Tekstkommentar:

1) Forskning som kanaliseres gjennom Norges forskningsråd holdes utenfor.

2) Justisdepartementets advokatutgifter i straffesaker (kap. 466 post 01) er allerede kompensert i behandlingen av reformen. Dette skal ikke tas med her.